

بهترین زمان تزریق دوز دوم واکسن کرونا

رئیس مرکز تحقیقات ویروس شناسی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با اشاره به فاصله بین تزریق دو دوز واکسن های کرونا، گفت: به نظر نمی رسد که اثربخشی دوز اول با طولانی شدن فاصله بین تزریق دوم کاملا از بین رود، اما احتمالا اثربخشی ضعیف تر می شود.

به گزارش خبرنگاران علم و فناوری گزارش خبر، دکتر علیرضا ناجی درباره فاصله میان تزریق دو دوز هر یک از انواع واکسن های کرونا که در ایران استفاده می شوند، گفت: در واکسن اسپوتنیک فاصله تزریق دو دوز، ۲۱ روز است که ما در ایران در فاصله ۲۸ روز دو دوز را تزریق می کنیم. البته طبق اعلام موسسه گامالیا که سازنده واکسن اسپوتنیک وی است، این فاصله را تا ۶۰ روز هم می توانیم بگذاریم. در واکسن سینوفارم نیز فاصله بین تزریق دو دوز، ۲۸ روزه است.

طبق گفته های سازمان غذا و دارو که از شرکت سازنده استعلام گرفته، تا شش هفته هم می توانیم این فاصله را لحاظ کنیم. در واکسن آسترانکا نیز فاصله بین تزریق دو دوز بین ۱۰ تا ۱۲ هفته در تمام دنیا است و ما هم با فاصله سه ماهه دوز دوم این واکسن را تزریق می کنیم که البته بهتر هم هست. زیرا به دلیل مشکلی که واکسن آسترانکا داشت، انداختن فاصله بین دو دوز باعث می شود که میزان آنتی بادی های تولید شده حتی تا ۲.۵ برابر افزایش یابد.

خلف وعده چینی ها

وی افزود: بیشترین نگرانی مان در زمینه واکسن سینوفارم است. طبق قول چین، قرار بود سه میلیون دوز واکسن را به ما تحویل دهد، اما متاسفانه خلف وعده کردند و واکسیناسیون افراد مقداری عقب افتاده است.

استفاده از پلتفرم های مشابه سینوفارم برای تزریق دوز دوم واکسن؛ آری یا خیر؟

ناجی گفت: به نظر می رسد که اگر طی این مدت نتوانیم این واکسن را برای تزریق تامین کنیم، یکی از راهکارهایمان این است که دوز دوم واکسن را با واکسن هایی که پلتفرم های مشابه دارند، جایگزین کنیم؛ از جمله واکسنی مانند برکت. البته اصلا شواهدی در این زمینه نداریم. اگر می بینیم که در خارج از کشور واکسن های میکس را تزریق می کنند و به عنوان مثال با فایزر و آسترانکا این اقدام را انجام می دهند، روی این موضوع کار کردند و شواهد آن را دارند؛ به طوری که در حال حاضر پروتکل در انگلستان و استرالیا این است که شما هر کدام از واکسن های آسترانکا یا فایزر را تزریق کرده باشید، برای دوز دوم باز می توانید هر یک از این دو واکسن را تزریق کنید، اما ما در کشور روی این موضوع کار نکردیم.

وی افزود: به هر حال اگر شرایط به این سمت رود که تهیه واکسن از منابع خارجی برایمان سخت شود و خلف وعده های زیادی را شاهد باشیم، باید معادل سازی کرد. به عنوان مثال بهترین معادلی که برای واکسن سینوفارم در ایران داریم، برکت است، اما اینجا باز هم نقش وزارت بهداشت و معاونت فناوری و تحقیقات بسیار پررنگ می شود که اگر می خواهیم این اقدام را انجام دهیم، باید از جمعی از افرادی که این کار را انجام دادند، نمونه گرفته شود تا ببینیم اثربخشی تزریق واکسن میکس به چه صورت است. آیا مناسب است یا خیر؟

ناجی ادامه داد: در حال حاضر اگر کشورهای دیگر هم دارند واکسن های میکس را تزریق می کنند، به دلیل همین شرایط است. یعنی تعداد واکسن کم است، دسترسی به واکسن ها در تمام دنیا کم است و بر همین اساس سعی می کنند که از پروتکل های رایج جدا شوند و بتوانند از امکاناتی که دارند، حداکثر بهره برداری را انجام دهند. اما آنها کار و تحقیق و مطالعه می کنند و اطلاعات دارند، اما به نظر می رسد که ما باید کورکورانه پیش رویم و بعدا بفهمیم که وضعیت مان به چه صورت خواهد شد. می توانیم ابتدا طرح مطالعاتی در این زمینه انجام دهیم که البته با توجه به تقاضایی که در حال حاضر وجود دارد، این اقدام دشوار است.

اخبار زرد واکسن

وی با اشاره به انتشار اخبار زرد در حوزه واکسن، گفت: اتفاق بسیار بدی که در کشور ما رخ داده، به دلیل اخبار زردی است که خیلی راحت می چرخد و افراد مختلف اعم از متخصصین و ... آنقدر اخبار عجیب و غریب به مردم ارائه داده اند که مقداری اعتماد مردم به واکسن کاهش یافته است. ما باید از این موضوع جلوگیری کنیم. بر همین اساس فکر می کنم که در این مورد باید شرایط را صادقانه برای مردم مطرح و اعلام کنیم که وضعیت به هر دلیلی به این صورت است. همیشه دو دوتای مسائل مربوط به سلامت چهارتا نمی شود. باید اهم و فی الاهم کنیم و ببینیم که وضعیت ما با توجه به مقدرات و امکاناتی که داریم، چگونه است. در حال حاضر مطالعات فاز سوم واکسن های جدی ما در حال انجام است؛ مانند واکسن پاستور که با همکاری با کشور کوبا است و به آن امید زیادی دارم و البته واکسن برکت. بنابراین راه حل میانبر این است که اگر افراد راضی باشند، به افراد اعلام کنیم که شرایط به این صورت است، در نتیجه بیایند و واکسن جایگزین تزریق کنند و بعد از آن مطالعه این موضوع نشان دهد که چقدر این اقدام می تواند اثربخشی داشته باشد.

در صورت طولانی شدن فاصله تزریق دوز دوم واکسن کرونا، اثر دوز اول از بین می رود؟
ناجی درباره احتمال از بین رفتن اثربخشی دوز اول واکسن های کرونا در صورتی که ماکزیموم فاصله زمانی تزریق دوز دوم بگذرد، گفت: می توان گفت که اثربخشی آن ها از بین نخواهد رفت، اما شاید بسیار کمتر از چیزی شود که ما در نظر می گیریم. میزان کارایی که از واکسن ها می بینیم به دلیل رعایت الزامات تزریق واکسن است. به عنوان مثال وقتی درباره سینوفارم می گوئیم که چهار هفته ای دوز دوم را بزیند و این واکسن ۷۸ درصد اثربخشی دارد، وقتی که این زمان طولانی تر می شود، باید دید که این اثربخشی چقدر تغییر می کند. فکر نمی کنم اثربخشی دوز اول با طولانی شدن فاصله بین تزریق دوم کاملا از بین رود، اما احتمالا اثربخشی ضعیف تر می شود.

وی گفت: در حال حاضر در نقطه ای هستیم که باید این موارد را درست مطالعه کنیم. اولاً با کشورهایی که با آن ها در این زمینه صحبت کردیم و با آن ها رابطه استراتژیک داریم، باید بسیار جدی تر مذاکره کنیم تا واکسن را دریافت کرده و این مشکل حل شود، اما اگر نتوانستیم، راه حل های دیگری هم داریم. به عنوان مثال اینکه بتوانیم برای سینوفارم از برکت استفاده کنیم یا اینکه به شرکت های داخلی که خط تولید اسپوتنیک وی را دریافت کردند و قرار است در داخل تولید کنند، کمک کنیم تا تولید را بیشتر کنند و تلاش مان در این زمینه بیشتر شود تا بتوانیم این واکسن را برای افرادی که نوبت دوز دوم شان است، در داخل کشور تولید کنیم. هرچه سریع تر این اقدامات را انجام دهیم، بهتر است.

جایگزینی دوز دوم واکسن با رضایت افراد خواهد بود
ناجی تاکید کرد: اگر قرار باشد جایگزینی دوز دوم با واکسن دیگری اتفاق افتد، حتما باید با رضایت افراد باشد. البته من فکر می کنم این رضایت را می توان با صحبت کردن با افراد و با تشریح شرایطی که داریم، به دست آوریم. باید توجه کرد که انکار کردن، روش درستی نیست. به عنوان مثال درباره آهن ربایی شدن افرادی که واکسن می زدند، انکار کردن یا مسخره کردن موضوع، درست نبود. زیرا این موضوع پدیده ای است که اتفاق می افتد، اما نه به دلیل واکسن. ما باید اینطور پاسخ می دادیم که واکسن باعث این موضوع نمی شود، اما برخی افراد هستند که به دلایل مختلف یا به دلیل مغناطیسی که در بدن شان وجود دارد، دچار چنین پدیده ای می شوند و نباید آن را انکار می کردیم. اکنون هم باید صادقانه شرایط را به مردم توضیح داد و من فکر می کنم که اگر با مردم صحبت شود، مردم استقبال می کنند.

وی گفت: بر همین اساس تاکید می کردیم که باید واکسن کرونا را در کشور تولید کنیم. زیرا شرایط کنونی ما و البته شرایط بسیاری از کشورها نشان می دهد که اگر کسی روی تولید داخلی خودش در زمینه واکسن کرونا کار نکند، به مشکل برمی خورد. خوب بود که ما بر روی دو یا سه موسسه درست مان مانند پاستور، رازی و... تمرکز کرده و با مشارکت خارجی با بودجه بهتر سریع تر پیش می رفتیم که کمتر به این مشکلات برمی خوردیم. در هر صورت شرایط کنونی ما به این صورت است و باید سریعاً چاره جویی شود و چاره جویی هم با همین راه حل ها است.

ناجی گفت: ما باید به دنبال تولید داخلی اسپوتنیک وی باشیم و از شرکت اکتور بخواهیم که سریع تر و با همت بیشتری این اقدام را انجام دهد. در عین حال در برکت هم تولیدات بالا رود. میزان تولید پاستور هم افزایش یابد تا هر چه زودتر بتوانیم تولیدات بیشتری داشته باشیم و از واکسن های داخلی مان استفاده کنیم.

وی افزود: از طرفی موسسه رازی هم یک واکسن بسیار خوب پروتئینی را در دست مطالعه دارد که امیدواریم هرچه زودتر وارد فاز سوم شود. امیدواریم نهایتاً تا پایان تابستان تکلیف مان درباره اطلاعات و دیتاهایمان از واکسن های داخلی مشخص شود. در آن زمان می توانیم واکسیناسیون مان را به خوبی پیش ببریم و ان شاء الله تا پایان امسال بتوانیم واکسیناسیون کامل را در ایران انجام دهیم.

تجربه ایران در عرصه واکسیناسیون گسترده
ناجی تاکید کرد: ما تجربه واکسیناسیون گسترده و وسیع و سطح بالا را در ایران داریم؛ به طوری که طی دو دهه قبل نزدیک ۳۰ میلیون نفر از افراد کشورمان را در عرض دو هفته تحت واکسیناسیون سرخک و سرخجه بردیم. بنابراین اینطور نیست که اکنون نتوانیم چنین اقدامی را انجام دهیم. اگر سرعت واکسیناسیون مان پایین است، علتش این است که واکسنی در دسترس نداریم، اگر واکسن در دسترس باشد به سرعت این اقدام را انجام می دهیم.